

Személyes beadvány!

Magyarország Alkotmánybírósága

Ad IV/271-2/2014.

2014.március 4.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: <i>N/271-2/2014.</i>	
Érkezett: 2014 MÁRC 24.	
Példány: <i>1</i>	Kezelőiroda:
Melléklet: <i>3</i> db	<i>P-S</i>

Tisztelt Főtitkár Úr,

A 2014. február 24-én kelt hiánypótló végzésre az alábbi választ adom.

1. A jogszabály címzettje és a jogszabállyal érintett személy jogséreleme

Az Abtv. 26.§ (2) bekezdése szerint „(...)az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján, ha

a) az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem (...)

Az Sztj panaszlott szabályainak a közvetlen címzettjei az érintett közös jogkezelő szervezetek (esetemben az ARTISJUS), azonban közvetett címzettjei, és tényleges sértettjei mi vagyunk. A jogsérelem ugyanis nem a közös jogkezelő szervezetnél, hanem a közös jogkezelő által képviselt érintett jogosultaknál (szerzők, előadóművészek, hangfelvétel-előállítók, filmszerzők, és-előállítók, valamint vizuális alkotók) következett be. A közös jogkezelő „árbevételét” (jogdíj) és a jogkezelés ellenértékét (a kezelési költség) a panaszlott jogszabály nem érinti, nem csökkenti.

A csökkenés (elvonás), azaz a sérelem abban áll, hogy a jogosultnak felosztható üres hordozó jogdíj összege a 25%-os elvonás révén csökken, és a jogosult irodalmi szerző semmilyen formában nem kaphat kulturális célra támogatást (7%) a közös jogkezelő szervezettől. Szociális célra pedig csak akkor nyújtható támogatás, ha a kulturális célra levont összeget a közös jogkezelő szervezet átadja a költségvetésnek (az NKA-nak). E sérelemmel szemben a közös jogkezelő szervezet nem nyújthat be alkotmányjogi panaszt, mert ha az az Ön hiánypótlási végzése szerinti befogadási követelményeknek formálisan meg is felelne, az alkotmánybírák előtt nyilvánvalóvá válna, hogy az Sztj. 20.§ és 89.§ (10), (11), (11a) bekezdések összeolvasásából csak a szerzők sérelme állapítható meg.

Az Sztj. 89.§ (5) bekezdése alapján a közös jogkezelő szervezet a jogkezeléssel elért és az indokolt kezelési költséggel csökkentett bevételét (e bevételt a panaszlott jogszabály nem érinti!) felosztási szabályzata alapján felosztja az érintett jogosultak között, függetlenül attól, hogy azok tagjai-e vagy sem. A közös jogkezelésből származó bevétel más célra - a (...), (10) és (11a) bekezdésben foglalt kivétellel - nem használható fel; a jogosultaknak felosztandó jogdíjból - jogszabályon, bírósági vagy hatósági határozaton alapuló fizetési kötelezettség kivételével - levonásnak nincs helye.

A 89.§ (10) bekezdése mondja ki, hogy a közös jogkezelő szervezet felosztási szabályzata rendelkezhet arról, hogy a felosztható jogdíjak is felhasználhatók a jogosultak érdekében (ez az u. kulturális, szociális levonás) a (11) bekezdéssel összhangban.

A panaszlott (11) bekezdés írja elő, hogy a felosztható jogdíjak =(a (10) bekezdésben meghatározott bevétel) legfeljebb 10%-a használható fel a jogosultak érdekében. Ezt követik az erre vonatkozó, a jelen hiánypótlás szempontjából nem lényeges döntéshozatali szabályok.

A jogosultak, és nem a közös jogkezelő szervezet sérelmére vezet a szabály folytatása:

A legfőbb szerv döntése alapján a (10) bekezdésben meghatározott bevételből a jogosultak érdekében történő felhasználásra szánt összeg 70%-át a jogosultak érdekében kulturális célra kell felhasználni. A támogatási politika kulturális célú felhasználásról szóló rendelkezéseinek összhangban kell állniuk a Nemzeti Kulturális Alapról szóló törvényben meghatározott támogatási célokkal. A közös jogkezelő szervezet kulturális célra az NKA számára történő átadással, a Nemzeti Kulturális Alapról szóló törvénnyel összhangban, a támogatási politika figyelembevételével használja fel a (8) és a (10) bekezdésben meghatározott bevételeit. A közös jogkezelő szervezet a (8) és a (10) bekezdésben meghatározott - a tárgyévet megelőző - bevételeinek a kulturális célú felhasználásra szánt hányadát az éves beszámoló elfogadását követő 60 napon belül adja át az NKA számára.

Az, hogy a norma közvetlen címzettje a közös jogkezelő szervezet (az „használja fel” a jogdíjbevételt a jogosultak érdekében), nem azt jelenti, hogy a közös jogkezelő szervezetet éri a sérelem. A sérelem azokat a jogosultakat éri, akik nem kaphatnak kulturális célra támogatást az általuk létrehozott közös jogkezelő szervezettől.

Ugyanez a helyzet a 89.§ (11a) bekezdésben meghatározott esetben is. Az un. magánmásolási jogdíjakból (az Sztj. 20. és 21. §-ban meghatározott díjakból) származó bevétel 25%-át a jogosultak érdekében kulturális célra kell felhasználni. Vagyis: a szóban forgó vagyoni jog gyakorlására nyilvántartásba vett közös jogkezelő szervezet beszedi a jogdíjakat, abból a 89.§ (5) bekezdés alapján levonja a kezelési költséget, majd a felosztható jogdíj 25%-t kötelezően átadja az NKA-nak. Más szóval: a magánmásolási jogdíjakból felosztható összeg ¼ részét a panaszlott jogszabály államosítja, elvonja. Ezt követően kerül sor az üres hordozó és reprográfiai jogdíjak törvényes szétosztására az érintett jogosultak közös jogkezelő szervezetei között, majd a jogdíjak egyes jogosultak közötti felosztása a közös jogkezelő szervezeteken belül.

A fentiek alapján egyszerűen köztudomású, tehát dokumentációs alátámasztást nem igénylő ténynek kell tekinteni, hogy ha a jogosultak érdekében történő felhasználásról dönt egy közös jogkezelő egyesület, akkor 100 egység felosztható jogdíjból 7 egységet, valamint ezen felül – minden közös jogkezelői döntés nélkül is - minden 100 egység magánmásolási jogdíjból 25 egységet át kell adni az NKA-nak, akkor azok a jogosultak, akik között a jogdíjak törvényes szétosztását követően (pl. Sztj. 20.§ (4) és (5) és (6) bekezdések) a jogdíjat fel kell osztani (89.§ (5) bekezdés), és akik a panaszlott és a tartalmi összefüggés okán a korábbi szabály alapján nem kaphatnak a közös jogkezelő szervezettől támogatást, miközben ilyen támogatást korábban kaptak, sérelmet szenvednek.

2. Dokumentumok csatolása (25%-os elvonás)

A felhívásnak formálisan nem tudok eleget tenni. Nem lehet ugyanis csatolni olyan dokumentumot, amely összességében igazolná, hogy a jogdíjam a 25%-os elvonás következtében csökken. Ennek nem az az oka, hogy a csökkenés nem következik/következhet be, hanem az alábbiak.

A magánmásolási, tehát a 25%-os elvonással érintett jogdíjat un. ráosztással kell felosztani. Ez azt jelenti, hogy mivel nincs pontos adat arra nézve, hogy a magánmásolás milyen műveket (teljesítményeket) érint, ezért az un. „játszottsági”, tehát a ténylegesen mért és rögzített felhasználási adatok alapján felosztott jogdíjra vetítik (osztják rá) a magánmásolási jogdíjakat. Ez az állítás a nyilvánosan hozzáférhető Felosztási Szabályzattal (http://kjk.sztjh.gov.hu/sites/default/files/20131125_felosztasi_szabalyzat.pdf) igazolható.

A 2013-ben beszedett üres hordozó jogdíj felosztása 2014. tavaszán történik meg. Ma még nem áll rendelkezésemre az a 2013. évre vonatkozó szerzői értesítés, amelyből kitűnhet a jogdíj csökkenése. Az összegek esetleges különbözőségében azonban az is szerepet játszhat, hogy a mért felhasználások alapján kifizetésre kerülő jogdíjösszeg hogyan változik, hiszen a műveim mért felhasználásának a mértéke sem állandó.

Az azonban biztos, és ez támasztja alá azt, hogy a panaszlott jogszabály alapján sérelem ér, hogy ha feltennénk, hogy ugyanolyan mértékben használták fel a műveimet 2013-ban, mint 2012-ben, és a felhasználás mértéke mellett az érintett felhasználók jogdíjbefizetései is azonos mértékűek lennének, és fennáll a felosztási szabályok alapján az igényem a „ráosztásos jogdíjra”, akkor a ráosztás alapján kifizethető magán másolási jogdíj mértéke 25%-kal csökken. Eltérő felhasználási, és jogdíjfizetési adatok mellett nem lehet ugyanerre a végeredményre jutni, de az bizonyítást nem igényel, hogy bármely játszottsági jogdíjra 25%-kal kevesebb magánmásolási jogdíj osztható rá.

3. Dokumentumok csatolása (7%-kulturális támogatás)

A megsemmisíteni kért jogszabály hatályba lépése előtt az engem képviselő közös jogkezelő szervezet, az Artisjus, mint alapító által létrehozott Artisjus Irodalmi Alapítvány nyújtott kulturális célú támogatást az irodalmi szerzőknek. A támogatás formája díjazás volt, a díjazottakról az érintett jogosultak által kijelölt kuratórium döntött. Az alkotmányellenes, panaszlott jogszabály által okozott sérelem abban áll, hogy ez a támogatási forma megszűnt, ezzel tehát számolni nem lehet. Az, hogy a felosztható jogdíjak elvont 7%-a, és emellett a magánmásolási jogdíjak 25%-ból képezhető NKA támogatási alaphoz ki és hogyan részesülhet a jövőben, bizonytalan.

A megszűnt támogatási/díjazási rendszert az Artisjus Irodalmi Alapítvány alapító okirata tartalmazta. Ennek, valamint az alapítványi vagyonkezelési szabályzatnak a szövege a http://dij.artisjus.hu/_userfiles/Irodalmi_Alapitvany_alapito_okirat.pdf és

http://dij.artisjus.hu/userfiles/Irodalmi_Alapitvany_vagyonkez_szabalyzat.pdf címeken nyilvánosan is elérhető.

Mindkét dokumentum szövegében világosan látható, hogy a kulturális támogatási célokra vonatkozó rendelkezések hatályát kellett felfüggeszteni arra tekintettel, hogy bekövetkezett a 7%-os elvonás (A módosított rendelkezéseket tartalmazó alapító okirati és szabályzati rendelkezésekre vonatkozó változásbejegyzési kérelmet a Fővárosi Törvényszék teljesítette.)

Azt, hogy kik és milyen díjazásban=támogatásban részesültek az elvonás előtt, a [http://dij.artisjus.hu/irodalom/?main_menu\[main_menu\]\[item\]=3](http://dij.artisjus.hu/irodalom/?main_menu[main_menu][item]=3) címen érhető el.

Budapest, 2014. március 21.

Tisztelettel:

